

Reštaurovanie sv. Sebastiána a sv. Floriána zo zbierkového fondu Stredoslovenského múzea

V rámci kontinuálnej a systematickej starostlivosti o zbierkový fond Stredoslovenského múzea sú jednotlivé zbierkové predmety citlivo posudzované a vyberané na reštaurovanie podľa významu, umeleckej, historickej a dokumentačnej hodnoty, a tiež stavu zachovania. Navrátenie ich autentickej podoby sa darí aj vďaka finančnej podpore Fondu na podporu umenia. Touto súčinnosťou a kooperáciou sa podarilo v rokoch 2020 – 2021 zreštaurovať dve barokové drevené polychrómované skulptúry z 18. storočia: sv. Florián a sv. Sebastián. Patria medzi najstaršie akvizície v zbierkovom fonde vtedajšieho Mestského múzea v Banskej Bystrici. V rokoch 1909 – 1958 boli vystavené v prvej stálej expozícii v Matejovom dome. Neskôr tvorili súčasť stálej expozície v Thurzovom dome, kde boli až do začiatku 21. storočia. Za viac ako sto rokov sa na nich prirodzene podpísalo viacero negatívnych faktorov, zvlášť v polyfunkčnej sakrálnej miestnosti, kde boli vystavené premenlivým a nevhodným – podmienkam, čo spôsobilo, že pred reštaurovaním boli v havarijnom stave.

Povrchová úprava na predmetných skulptúrach dlho nebola odborne ošetrená, v dôsledku čoho došlo k popraskaniu, porušeniu, destabilizácii až asanácii polychrómie inkarnátu aj odevu sôch. Reštaurovania sa ujala a do úspešného konca ju dovedla Mgr. art. Eva Bezúchová. Keďže neboli prostriedky na komplexný reštaurátorský výskum a z dôvodu nutnosti urýchlenej záchrany havarijného stavu polychrómie, bol na sochách vykonaný len vizuálny reštaurátorský výskum. Na jeho základe a následného návrhu na reštaurovanie, sa zvolila metodika reštaurovania s prezentovaním sekundárnej úpravy. Boli reštaurované v intenciách ideového zámeru kurátora, s cieľom umožniť ich expozičnú prezentáciu v sekundárnej úprave. Reštaurovaná bola teda posledná celoplošná farebná úprava, vykazujúca však známky neprecízneho prevedenia a pozmeňujúca predpokladanú pôvodnú farebnosť, zistenú vizuálnym prieskumom. Polychrómia na zbierkových predmetoch je však po reštaurovaní stabilizovaná. Ďalej je materiálovo doplnená v miere, ktorá prihliada na jej čo najdlhšiu stabilitu a farebne ucelená retušou pre podporenie jej estetických hodnôt v čo najväčšej miere. Uvoľnené materiálové časti sôch sú stabilizované a praskliny eliminované v rozsahu zohľadňujúcim pôvodné rozmery. Predišlo sa tak úplnej a nezvratnej deštrukcii, zničeniu sôch a ich výrazu. V ďalšej fáze bude preto potrebné; doplniť reštaurátorský výskum aj o invazívne metódy. Po vyhodnotení komplexného reštaurátorského výskumu sa ukáže, či bude v budúcnosti možné prezentovať aj originálnu farebnú úpravu sôch.

Sochy sú samostatne stojace vďaka pridanému materiálu v spodnej časti podstavcov, ktorý je nepohľadový, a osadené na novovyhotovené drevené sokle, farebne upravené a zladené s kamennou dlažbou foyeru Thurzovho domu, kde by mali byť inštalované do novej stálej expozície v roku 2022. V súčasnosti sú sochy vystavené v Thurzovom dome ako koncepčná súčasť aktuálnej výstavy Premeny... (júl – september 2021) Po jej skončení budú zakomponované do uvedenej stálej expozície v Thurzovom dome.

Mgr. et Mgr. Juraj Žembera PhD., Mgr. Art. Eva Bezúchová

Reštaurovanie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

